

Katedra filosofie a religionistiky

Posudek oponenta bakalářské práce

Jméno studenta: Vladislav Bajer

Název práce: Vnější podmínky blaženosti v Etice Níkomachově

Jméno vedoucího práce: Ondřej Krása, Ph.D.

Jméno oponenta: Markéta Dudziková, Ph.D.

I. Formální kritéria

	ano	zčásti	ne
1. Naplnění celkového záměru: - práce odpovídá svému zadání a obsahu - vymezení tématu je přiměřené a není příliš široké		x	
2. Metodické a systematické zvládnutí práce - text je strukturně a logicky uspořádán - práce je adekvátně zpracována	x		
3. Úvod a závěr - úvod řádně seznamuje s cílem a postupem práce, s dosavadním bádáním na dané téma a stěžejní literaturou - závěr náležitě shrnuje a hodnotí celou problematiku, formuluje přínos k řešení problému a vlastní stanoviska		x	
4. Autor náležitě vypracoval všechny formální požadavky kladené na bakalářskou práci - zadání, prohlášení, obsah, úvod, pojednání, závěr, resumé v češtině a cizím jazyce - odpovídající počet stran	x		

Slovní ohodnocení

Autor si položil nesnadnou a důležitou otázku po vlivu vnějších podmínek na blaženost v rámci Aristotelovy etiky. Ve snaze ji zodpovědět představuje Aristotelův pohled na několik důležitých a komplikovaných otázek (pojetí přátelský a slasti a role náhody v morálním životě). Již srozumitelné uvedení do těchto témat je nesnadným úkolem, jehož se autor zhostil se ctí.

Následné usouvztažnění těchto témat a vyvození závěrů týkajících se otázky, kterou si autor položil, je místy méně dotažené a propracované.

Co považuji za mírně překvapivé, je, že se autor více nezamyslel nad tím, zda se tři jím probírané oblasti (přátelství, slast a náhoda) nevztahují ke ctnosti a blaženosti odlišným způsobem: je možné tvrdit bez dalšího o všech třech totéž? Tento problém vystupuje i v závěru práce, kde se dozvídáme, že „náhoda, ať by byla jakákoli, není v otázce zdařilého života určující“, abychom si vzápětí přečetli, že „vnější dobra tedy skutečně mají vliv na blaženost, jak jsme v této práci ukázali. Blaženému člověku jich tedy bude zapotřebí...“ (str. 32). Patří náhoda do oněch „vnějších dober“? Pokud ano, lze tedy blaženosti dosáhnout navzdory nepřízni štěstěny, nebo ne? I kdyby se tuto otázku nepodařilo bezesbytku odpovědět, bylo by snad dobré se nad možnou rozdílností vnějších dober a jejich vlivu více zamyslet.

II. Obsahová kritéria

	ano	zčásti	ne
1. Práce prokazuje porozumění autora v dané problematice.	x		
2. Myšlenková soudržnost a souvislost textu: - je vyhovující - srozumitelnost argumentace a podloženost argumentů či myšlenek je adekvátní		x	
3. Práce se opírá o relevantní prameny a literaturu.	x		
4. Práce s literaturou: - v práci je zřetelně předvedeno, že student pracoval s odbornou literaturou a s myšlenkami jednotlivých autorů - autory uváděl (nejen odkazem na poznámku), srovnával, parafrázoval a citoval - zřetelně rozlišoval své myšlenky od myšlenek jednotlivých autorů		x	
5. Bakalářská práce je filosofickým textem: - autor prokázal fundovanou a analytickou práci s pojmy a myšlenkami - autorova práce nespočívala jen v převyprávění daného téma nebo pouhém poskládání hesel, parafrází či myšlenek - práce nebyla zatížena nepřiměřenou mírou historických, životopisných nebo jiných nefilosofických údajů	x		

Slovní ohodnocení

Autor prokázal schopnost zorientovat se v obtížných částech Aristotelovy etiky, přehledným způsobem představit vybraná témata a vztáhnout je k otázce, kterou si položil.

V částech, kde se od výkladu výchozích témat přechází k jejich propojení, promyšlení jejich vzájemných vztahů a vyvození závěrů, naráží práce na své limity. To je však vzhledem k obtížnosti zkoumané problematiky více než pochopitelné a autor i zde prokazuje, že zvolenou otázku promyšlet dokáže, byť se mu ne vždy daří dovést započaté úvahy dostatečně daleko.

Například v závěru kapitoly o náhodě by snad bylo dobré lépe promyslet vztah mezi ctnostným a blaženým životem. Autor zde naznačuje, že v některých situacích může člověk jednat ctnostně, ale přesto ctnostný nebýt (pokud nemá ke ctnosti správný postoj a nemá z ní radost). Co by to znamenalo, pokud bychom to vztáhli na (Aristotelem užívaný) příklad krále Priama na konci života? Priamos jistě nebyl blažený, můžeme ale říci, že byl ctnostný?

Co se týče použité literatury, autor vychází z Aristotelovy Etiky Nikomachovy v českém překladu A. Kříže. Kromě ní využil deset titulů sekundární literatury, jak českých, tak anglických.

Kritickou diskusi se sekundární literaturou ani porovnávání různých interpretací Aristotela zde příliš nenajdeme, autor se ale vcelku poctivě vyrovnává s primárním textem, a to zčásti i s pomocí současných interpretací.

III. Jazyková a grafická kritéria

	ano	zčásti	ne
1. Práce je bez gramatických a stylistických chyb nebo jiných nedostatků (překlepy, nedokončené věty atd.)		x	
2. Práce je psána kultivovaným a odborným jazykem	x		
3. Terminologické zpracování textu - fundované porozumění terminologie v oboru a daném tématu - vhodné používání terminologie a vysvětlování pojmů		x	
4. Odkazy, citace a poznámkový aparát - vyhovující práce s odkazy - dodržení a jednotnost citačních norem - náležitý poznámkový aparát	x		
5. Citování - míra citování je vyvážená - vhodná volba a výstižnost citací		x	
6. Grafická kritéria - grafická úprava (písmo, obsah, názvy kapitol, odstavce, řádkování atd.) je vyhovující	x		

Slovní ohodnocení

Práce je psána kultivovaným jazykem, nachází se v ní ale také nemálo gramatických a stylistických nedostatků. Přesto je čitelná a až na řídké výjimky srozumitelná. Bylo by vhodné a pro čtenáře užitečné alespoň základním způsobem objasnit užité termíny, což se ne vždy děje. Týká se to i některých výrazů, které se objevují v užívaném překladu Etiky, ale nejsou bez dalšího srozumitelné (např. výraz překážený/překáženě). Je pochopitelné, že student přebírá terminologii z existujícího českého překladu, u podobných výrazů by ale bylo vhodné je při prvním výskytu vysvětlit.

Nepřesné vyjadřování někdy komplikuje pochopení: např. na str. 26 se mluví o tom, jak „vnější dobra“ mohou způsobit bolest apod. – patrně zde ve skutečnosti nejsou míněna vnější dobra, nýbrž jejich absence, resp. vnější zla.

V odkazech na Aristotelovu Etiku Nikomachovu uvedených v poznámkách by snad bylo vhodné uvádět také knihu a kapitolu – už proto, že v hlavním textu práce se autor na Etiku odvolává naopak výhradně s uvedením knihy a kapitoly.

IV. Použitá literatura

	ano	zčásti	ne
1. kritický a vhodný výběr prvotní literatury a pramenů	x		
2. kritický a vhodný výběr druhotné literatury	x		
3. práce s cizojazyčnou literaturou	x		

Slovní ohodnocení

Výběr literatury je přiměřený (viz výše).

V závěrečném seznamu by bylo vhodné rozdělit literaturu na primární a sekundární.

Další doporučení:

Pracovní součinnost studenta a vedoucího práce v průběhu zpracování práce (vyplní vedoucí práce):

Celkové hodnocení:

Celkově se domnívám, že výsledek odpovídá požadavkům kladeným na tento typ závěrečné práce.

Práci doporučuji k obhajobě: ano

Návrh hodnocení: B

Náměty k rozpravě:

Do jaké míry lze o přátelství, slasti a náhodě říci, že jsou vnější vůči blaženosti (případně vůči ctnosti) a že neleží v naší moci? Bude to pro všechny tři tyto oblasti platit stejným způsobem?

Jaký je podle autora vztah ctnosti a přátelství v rámci Aristotelovy etiky? Je přátelství ctností? V čem je jí podobné a v čem se od ní liší?

Jak autor chápe vztah mezi blažeností a ctností v případě velmi těžkých životních situací? Lze si představit člověka, který by byl ctnostný, ale nebyl blažený? Nebo by v takovém případě nebyl v plném slova smyslu ani ctnostný, byť by ctnostně jednal (je-li něco takového možné)?

V Praze dne 5. 8. 2025

Markéta Dudziková